Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За педагогічні кадри

ОРГАН ПАРТБЮРО, ДИРЕКЦІЇ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ І ПРОФОРГАНІЗАЦІЇ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ім. О. М. ГОРЬКОГО

14 ЧЕРВНЯ 1957 року П'ЯТНИЦЯ № 22 (34) Ціна 15 коп.

НАПЕРЕДОДНІ СЕСІЇ

Заочний відділ інституту зараз переживає дуже важливий період: йде діяльна підготовка до літньої сесії, яка розпочнеться 1-го липня. Від того, як вона буде підготовлена, залежатимуть як хід сесії, так і наслідки нашої роботи.

Під час сесії студентам будуть прочитані лекції з різних учбових дисциплін, провадитимуться практичні заняття, заліки, будуть складені екзамени.

Одночасно з заняттями на молодших курсах випускники заочного відділу в липні складатимуть державні екзамени. Підготовка до державних екзаменів є однією з найважливіших ділянок нашої роботи, тому вона розпочата ще під час січневої сесії. Особлива увага зверталась на той учбовий матеріал, який студенти повинні були опрацювати в червні — тобто перед самими державними іспитами.

За весь період — з січня по червень — з випускниками регулярно проводились консультації на Київському та районних консультпунктах. З 10-го червня розпочались оглядові лекції з тих предметів, які виносяться на державні екзамени. Уже підібрано склад комісії, яка прийматиме від студентів звіт перед державою. Кафедри готують екзаменаційні білети.

Серед випускників уже проведені контрольні диктанти. Правда, деяка частина студентів диктантів не писала. Обов'язок працівників заочного відділу — домогтися того, щоб ця заборгованість була ліквідована вчасно. Ще не всі випускники захистили курсові роботи. До 20-го червня і диктант і захист робіт мають бути проведені.

Головне наше завдання — державні екзамени провести у діловій і спокійній обстановці.

Що зроблено нами у підготовці до сесії на молодших курсах? Перш за все працівники заочного відділу та викладачі вели систематичний контроль за самостійною роботою заочників у міжсесійний період. Однією з найбільш ефективних форм контролю є перевірка виконання контрольних робіт. Нами був складений і розданий студентам графік виконання робіт, забезпечено регулярне їх рецензування. Викладачі, в основному, правильно і об'єктивно оцінювали роботи, але іноді спостерігались прояви лібералізму, завищування оцінок (наприклад, з боку викладача кафедри української мови т. Бурячка).

До сесії уже підготовлена документація (екзаменаційні листи, журнали відвідування та успішності). Кафедри укомплектували склад викладачів, які працюватимуть під час сесії. Не закінчила комплектування лише кафедра української літератури (зав. кафедрою професор Волинський П. К.). Більшість викладачів робочі плани представила.

Завдання кафедр на час сесії полягає в тому, щоб заочний відділ був забезпечений висококваліфікованими спеціалістами. Необхідно організувати контроль за якістю читання лекцій. Завідуючим кафедрами треба частіше відвідувати лекції своїх викладачів.

Під час наступної сесії майже на всіх курсах будуть провадитись практичні заняття. Студенти — фізики, математики та дефектологи — займатимуться в кабінетах та лабораторіях інституту. Одночасно викладачі повинні дати студентам завдання з практичних занять на новий рік. Кафедрам необхідно розробити їх тематику і представити на заочний відділ.

Хорошу справу зробили кафедри історії КПРС, політекономії, педагогіки та російської мови, розробивши вже на 1957/58 навчальний рік методичні листи на допомогу в самостійній роботі студентам-заочникам. На жаль, поки що ми можемо назвати тільки ці 4 кафедри.

До сесії залишилося дуже мало часу, і цей час (2 тижні) ми повинні використати якнайбережливіше, щоб зустріти сесію повністю підготовленими та провести її на високому рівні. Цим ми створимо основу успішної роботи з заочниками у новому 1957/1958 навчальному році.

О. БІЛИЙ,
заступник директора інституту по заочному навчанню.

Не час думати про відпочинок

Стоять чудові сонячні дні. Як хороше в спеку поплавати в Дніпрі, полежати на пісочку під яскравим промінням червневого сонця, відпочивати де-небудь в лісочку!..

Та нам зараз думати про відпочинок не час. Починається екзаменаційна сесія — перевірка знань, набутих на протязі навчального року.

У цю сесію ми складатимемо чотири екзамени: російську мову та літературу і дві методики (з мови та літератури).

Особливо хвилює нас екзамен з російської літератури. Адже нам треба буде складати літературу двох віків — XIX і XX! Доводиться дуже багато читати і творів, і критичної літератури, допрацьовувати те, чого не встигли зробити протягом навчального року. Важко, звичайно, але посильно. І ми докладемо всіх зусиль, щоб наслідки сесії були якнайкращі.

Л. ГРЕКОВ,
студент III курсу мовно-літературного факультету.

Екзамен з основ арифметики

Майбутньому вчителеві математики не досить знати курс елементарної арифметики, в основу вивчення якого в школі покладено індуктивний метод.

Учитель повинен знати теоретичне обгрунтування тих положень, які вивчаються в школі, зокрема, повинен бути добре обізнаний з ідеями, які лежать в основі розвитку вчення про число, як про одне з основних понять шкільного курсу математики.

Наслідки екзамену з основ арифметики на III курсі показали, що переважна більшість студентів серйозно поставилася до вивчення цього курсу. В зв'язку з тим, що читання лекційного курсу з основ арифметики у нас закінчилося за три тижні до початку сесії, частина студентів мала можливість скласти екзамен достроково. Із 14 студентів, які достроково складали екзамен, 6 одержали відмінні оцінки (Л. Олексієнко, В. Борова, Ю. Гусаковський, Г. Малова, Д. Вейцман, А. Медвідь), решта — хороші.

Із трьох груп студентів екзамен склали: на «відмінно» — 25 чол., на «добре» — 44, на «задовільно» — 4 (В. Кулашкін, Л. Дашевська, Л. Крупник та Г. Науменко). Не склала екзамену студентка Л. Макельська.

Щоб успішно скласти наступні екзамени, всім студентам потрібно наполегливо працювати, раціонально використовуючи кожну хвилину.

Л. КЛИМЕНКО,
Н. АБРАМИЧЕВА,
студентки III курсу фізико-математичного факультету.

ДО ПІДСУМКІВ ФЕСТИВАЛЮ

Днями підведено підсумки інститутського фестивалю. Наказом директора всім учасникам і організаторам фестивалю оголошено подяку.

З метою дальшого стимулювання художньої самодіяльності в інституті вирішено встановити з 1957 року перехідний приз «Кубок інституту по художній самодіяльності» і щорічно передавати його факультетові, який займе перше місце на огляді художньої самодіяльності. У відповідності з рішенням Жюрі і Оргкомітету перше місце в художній самодіяльності і перехідний кубок інституту на 1957 рік присуджені педагогічному факультету.

За активну участь у підготовці і проведенні інститутського фестивалю молоді дипломами I ступеня нагороджені керівники гуртків художньої самодіяльності Л. Падалко, В. Лапченко, Л. Король, Н. Човновий, Л. Івахненко, В. Галицький, Л. Трофімова, З. Дашак.

Цінними подарунками і дипломом I ступеня за краще колективне та індивідуальне виконання нагороджені: оркестр народних інструментів (150 крб. і путівка в будинок відпочинку), колектив бандуристів (туристська путівка), жіночий хор під керівництвом Л. Падалко (2 путівки на VI Всесвітній фестиваль), студентки педфаку Г. Отрешко і О. Вахер (путівки на VI Всесвітній фестиваль), колектив художньої самодіяльності фізико-математичного факультету (2 путівки на VI Всесвітній фестиваль), студенти А. Конак, Н. Кошеленко, А. Єлісєєва (цінні подарунки).

Велика група викладачів і студентів нагороджена дипломами I ступеня (38 чол.) і II ступеня (102 чол.).

Державний екзамен з спеціальності

На фізико-математичному факультеті (математичний відділ) розпочалися державні екзамени з математики.

Треба відмітити, що в основному випускники виявляють глибокі знання. На «відмінно» склали екзамен одинадцять студентів. Серед них О. Кофанова, С. Самойленко, Р. Громова, О. Кравченко та ін.

Але є й такі випускники, які одержали задовільні оцінки. Таких студентів, на жаль, немало — 13 чоловік. Це О. Кузьменко, Г. Стецюк, Л. Шевченко, Г. Бондаренко, Б. Шапошніков та ін.

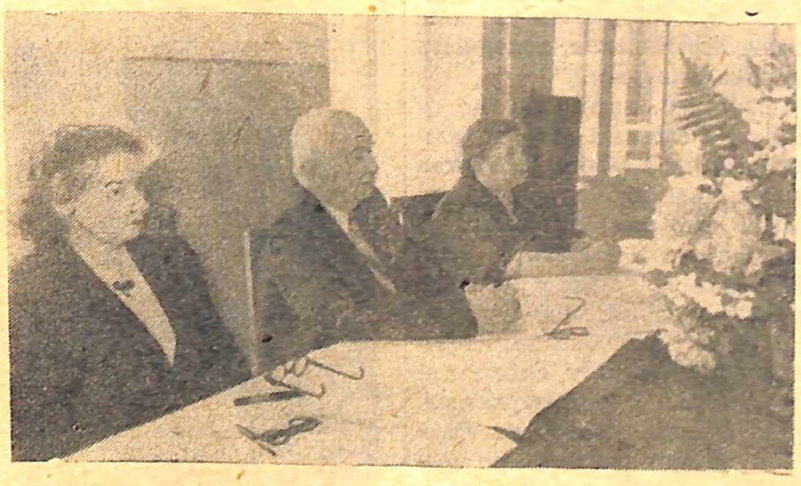

Студентка-випускниця 42-ої групи математиків Л. Хоролець відповідає на державному екзамені з історії КПРС. Державна комісія оцінила її відповідь на «відмінно».
Фото М. Шуряка.

Що показав екзамен

Перший екзамен — з історії педагогіки — показав, що студенти нашої групи в більшості своїй старанно працювали на протязі року і тому наслідки мають відрадні. Так, вісім товаришів (О. Богданенко, М. Бардаченко, Л. Третяк, Л. Юрченко і ін.) одержали відмінні оцінки; дванадцять — хороші. Але серед нас, на жаль, є і такі студенти, які нічим не можуть порадувати ні себе, ні товаришів своїх. Це Б. Мілованов, Т. Рак, М. Зубенко. Вони виявили слабкі знання і одержали задовільні оцінки. Повне незнання предмета виявив А. Золотарський, він одержав незадовільну оцінку.

Л. БІЛИЙ.

Вперше в інституті

10-го червня студенти нашої групи першими серед студентів інституту складали екзамен з нового предмета — деталі машин і механізмів.

Предмет складний, і нам довелося багато і старанно попрацювати, щоб грунтовно засвоїти матеріал. Наслідки екзамену непогані: шестеро наших товаришів (Г. Корнієвська, Л. Шпак, Н. Слічна і ін.) одержали п'ятьки троє (Г. Бондаренко, Л. Вільчінська, П. Рахман) одержали трійки.

На нашу думку, нам несвоєчасно дали для перевірки практичну роботу — теоретичні розрахунки, які ми приносили на екзамен і викладач тут же перевіряв їх. Цю роботу слід було провести раніше на практичних заняттях або на консультації.

О. ПРОСКУРА.

Роботу перебудовуємо

На засіданні партійного бюро мовно-літературного факультету і на відкритих партійних зборах інституту кафедра російської мови була піддана гострій, справедливій критиці за серйозні недоліки в науковій роботі.

Критика була належно сприйнята як завідуючим, так і членами кафедри, і вже зараз провадяться в життя заходи для поліпшення стану наукової роботи. В травні обговорено дві наукових статті аспірантів III-го року навчання тт. Голуб і Левчук, що призначені і схвалені кафедрою для опублікування їх у збірнику аспірантських робіт інституту. З невиконаних в строк трьох робіт за планом 1956 року дві (тт. Сурової та Кульчицької) закінчено і передано рецензентам для обговорення їх на найближчих засіданнях кафедри.

Доценти кафедри тт. Кириченко, Рінберг і Страхов готують наукові доповіді до ювілейної наукової сесії, присвяченої 40-м роковинам Великого Жовтня.

Закінчила основні розділи своєї кандидатської дисертації т. Сидоренко.

З праць, запланованих на 1956 р., залишилась незакінченою робота т. Павлової, яка з травня переключилася на переробку своєї кандидатської дисертації, захист якої було відкладено Вищою атестаційною комісією при МВО.

З метою покращання контролю за станом роботи членів кафедри над науковими темами у практику вводиться щоденна перевірка (завідуючим кафедрою) кожної наукової праці шляхом безпосереднього ознайомлення з опрацьованим матеріалом. Вводиться також взаємоперевірка між викладачами. Підсумки взаємоперевірки і контролю обговорюватимуться на засіданнях кафедри.

Кафедра обговорюватиме проспекти не тільки дисертацій, але і статей, щоб завчасно допомогти кожному ведучому наукову роботу краще розробити тему.

Обов'язок і справа честі членів кафедри — поставити наукову роботу на рівень завдань, визначених XX з'їздом КПРС і постановою партії та Уряду про ознаменування 40-х роковин Великого Жовтня.

Б. СТРАХОВ,
зав. кафедрою російської мови.

ПОРАДИ ВИПУСКНИКАМ.

Про педагогічний такт

Учитель повинен бути організатором і керівником класу, а не командиром. Якщо ж учитель буде нечуйним до перевантаження учнів, даватиме їм непосильні завдання, виявлятиме нечулість до тих учнів, які не виконали домашнього завдання з поважних причин, і лише вимагатиме, ні з чим не рахуючись,— то такий учитель не зможе опанувати класом: учні не поважатимуть його.

Для того, щоб учні поважали вчителя, йому треба навчитися, перш за все, поважати учнів, чуйно і тактовно ставитись до них, допомагати їм.

Що ж таке тактовність?

У тактовності головну роль відіграє почуття учня в самому собі. К. Д. Ушинський писав, що такт учителя є ніщо інше, «...як зібрання спогадів, різноманітних психічних актів, пережитих нами самими. На основі цих саме спогадів пережитого душею своєї власної історії, людина одержує можливість діяти на душу другої людини і вибирає для неї саме ті засоби, дійовість яких випробувала на собі».

І це вірно. Для того, щоб визначити свою поведінку в класі, треба пригадати свої **переживання** з шкільного життя, пригадати своїх учителів і те у відношеннях до вас учителів, що більше за все подобалось вам. Пам'ятайте, що який би поганий не був учень — у ньому неодмінно є і **хороше**. Ось це **хороше** і треба бачити у кожному учневі, поважати це хороше і на нього спиратися у взаєминах з учнями. Не карати, не лаяти, не моралізувати, а звертатися до хороших сторін учня. За це він буде поважати учителя, слухати і цінити його.

Не можна бути грубим, сухим, байдужим до успіхів чи неуспіхів учня.

Ось на першому уроці учень не відповів на ваші запитання— пожуріть його. На другому уроці добре відповідав — похваліть його. Це підбадьорить учня і змінить ставлення його до вас.

Треба вміти бути: **суворим і ласкавим, чуйним і чутливим, вимогливим і поблажливим...**

Треба навчитись **виражати і своє ставлення до учня — здивування і вагання, задоволення і незадоволення, захоплення і обурення, байдужість і хвилююче переживання, холодність і гаряче співчуття.**

Навчитись виражати це у всьому: **в словах і діях, в інтонації голосу і міміці, в жестах і рухах.** Але ніколи не слід виходити за межі **тактовності**, дозволяти собі образити учня або принизити самого себе сюсюканням і запобіганням.

У всьому потрібна педагогічна міра! Її, цю міру, слід знати і неухильно її дотримуватися. Треба вчитись умінню володіти собою, вперто, наполегливо працювати над опануванням педагогічною майстерністю, наслідуючи в цьому видатного радянського педагога А. С. Макаренка.

Доцент М. ЗАДЕСЕНЕЦЬ.

Бібліотека під час екзаменів

У період підготовки до екзаменаційної сесії бібліотекою проведена відповідна робота. Так, зібрана і сконцентрована в кабінетах, читальному залі та абонементі вся учбова література, яка знаходилась у читачів. По можливості виконано численні замовлення кабінетів.

Бібліотека провела також роботу по добору літератури до екзаменаційної сесії для студентів заочного відділу. Так що на час екзаменів студенти і стаціонарного, і заочного відділів необхідною літературою будуть забезпечені.

Г. РАЗУМОВА,
зав. бібліотекою.

Наслідки творчої праці

У травні ц. р. відбувся міський огляд творчості студентів і конкурс на кращий науковий студентський гурток, присвячені 40-м роковинам Великого Жовтня. В них взяли участь 16 наукових студентських товариств вузів, які подали 266 наукових праць і 184 літературних твори.

Наше НСТ завоювало перше місце у конкурсі на кращу шефську роботу з учнівськими гуртками. Ряд праць студентів відзначено преміями, почесними грамотами.

Редакція звернулася до голови НСТ інституту доцента Т. Ф. Бугайко з проханням ознайомити наших читачів з тими досягненнями в роботі НСТ, які були відмічені на конкурсі.

Виконуючи рішення XX з'їзду КПРС про зв'язок науки з виробництвом, Наукове студентське товариство нашого інституту спрямувало в цьому навчальному році свою увагу на допомогу школі.

У педагогічному гуртку на мовно-літературному факультеті (керівник—Р. К. Барун) досліджувалися питання, пов'язані з виховною і навчальною роботою шкіл-інтернатів, розглядалися теоретичні проблеми організації політехнічного навчання в середній школі. Члени гуртка самі працювали в школах-інтернатах, практично виконуючи обов'язки вихователів і збираючи потрібний матеріал для теоретичних досліджень.

Багато зробили для шкіл гуртки методики фізики (керівник — А. П. Карлова) та експериментальної фізики (керівник — доц. В. М. Коновалов). Члени цих гуртків організували радіо- та фізичні гуртки у школах №№ 33, 136, в Ірпенській середній школі. Вони шефствують над фізичними кабінетами цих шкіл, показують учням, як виготовляти наочні приладдя.

Студенти-гуртківці провели в школі № 136 вечір цікавої фізики, організувавши для підготовки вечора широкий актив учнів. Таким чином, члени цих гуртків популяризують серед учнів досягнення сучасної фізики, допомагають дітям розібратися в теоретичних проблемах шкільного курсу, прищеплюють їм ряд практичних навичок.

У гуртках фізики й методики фізики опрацьовано ряд тем, які були прочитані перед учителями підшефних шкіл і схвально ними зустрінуті (викладання машинознавства в старших класах середньої школи, методика вивчення змінного і постійного струму в курсі фізики середньої школи, обладнання фізичного кабінету в школах, що мають класи виробничого навчання, та інші).

Практичну допомогу школам, де навчаються діти з фізичними вадами, дає гурток дефектології (керівники — проф. М. М. Перельмутер і М. Д. Ярмаченко). Члени цього гуртка провели цікаві наукові дослідження в школах і внесли ряд пропозицій, з задоволенням прийнятих учителями спецшкіл.

Гурток російської мови (керівник — Н. В. Сурова), тримаючи постійний зв'язок із своїми колишніми членами, нині вчителями, консультує їх у постановці окремих тем програми, а також в організації позакласної роботи. У позакласній роботі з літератури в середній школі бере участь гурток методики літератури (керівник — В. С. Савенко).

Допомагають школі і інші гуртки нашого товариства.

По шефству над школами Наукове студентське товариство нашого інституту на міському огляді зайняло перше місце і відзначене грамотою. Відзначені нагородами й роботи окремих членів НСТ. Так, Ю. Гусаковський (студент III курсу фізико-математичного факультету) за роботу «Виведення ознак ділимості цілих чисел на основі теорії порівнянь» одержав другу премію в розмірі 300 карбованців.

Г. Діаківська (студентка III курсу педфаку) за роботу «Деякі особливості розвитку мислення у дітей дошкільного віку» нагороджена третьою премією в розмірі 200 крб.

Почесними грамотами відзначені, крім того, роботи студентів *Л. Канель* (III курс фізико-математичного факультету) — *«Ефект Хола та його застосування у вивченні напівпровідників»*;

В. Бугайко (III курс мовно-літературного факультету) — «З досвіду роботи вихователя школи-інтернату»;

М. Заїки (III курс педфаку)—«Використання інсценівок у навчальному процесі в 3 класі школи глухонімих»;

Н. Гончар (III курс педагогічного факультету) — «Складання оповідання за малюнками у 3 класі школи глухонімих»;

Л. Вітюк (III курс педагогічного факультету)—«Використання наочності на уроках української мови в 2 кл. допоміжної школи».

На першу міську наукову студентську конференцію вищих учбових закладів м. Києва були виділені і дістали там схвалення доповіді студентів Ю. Гусаковського, Г. Діаківської і В. Бугайко.

Наукові гуртки продовжують і далі працювати, готуючись з честю зустріти 40-і роковини Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Т. БУГАЙКО,
голова НСТ інституту.

Комсомолка-активістка

Ця скромна дівчина — Ольга Шелухіна, студентка 3 курсу Запорізького педагогічного інституту, — за активну боротьбу з порушниками громадського порядку нагороджена Почесною грамотою ЦК ВЛКСМ.

Будучи активним членом об'єднаного комсомольсько-молодіжного штабу обласного будівельного тресту, педагогічного та машинобудівельного інститутів, вона затримала не один десяток порушників громадського порядку, залучила до роботи в штабі 52 студентів, бере активну участь у випуску сатиричної газети «Вогонь по погані».

В стороні від життя

Одинадцяте червня! В інституті життя б'є ключем. Розпочалась найвідповідальніша пора в навчальному році — екзамени. Але про це можна догадатися тільки по схвильованих, заклопотаних обличчях студентів, викладачів, по нових табличках над дверима — «Державна комісія» і т. п.

Стінна ж преса інституту зберігає незрозуміле мовчання. Лише газета педфаку «Радянський педагог» виступила з цікавою підбіркою «Готуйтесь до екзаменів». У редакційній статті, в замітках «Більше відповідальності» та «Незабаром екзамени» і в інших матеріалах газета правильно націлює студентів свого факультету — провести сесію на високому рівні.

Газети фізико-математичного та літературного факультетів зовсім не приділяють уваги екзаменаційній сесії; редколегії цих газет відірвались від життя, не бачать того, що відбувається навкруги, а партійні бюро факультетів пустили їх на самоплив.

Ще в березні місяці випущено бюлетень «Лингвист-кружковец», а вітрина «Бюллетень физического кружка» покрилась пилом і затяглася паутиною; бюлетень випущено... 18 грудня 1956 року!

Не радує і періодичність випуску. Всюди можна побачити «№ 1», зовсім рідко — «№ 2», а далі... рахувати вже нічого!

Все це говорить про серйозні недоліки в роботі факультетських партійних і комсомольських організацій, про їх незадовільне керівництво стінною пресою.

А. ДЯЧЕНКО.

ТІЛЬКИ „ДОБРЕ“ ТА „ВІДМІННО“

Шість днів наполегливої підготовки — і ось група вже склала перший екзамен — основи арифметики.

Екзамен успішно склали всі студенти групи. Десять п'ятірок і шістнадцять четвірок — ось результати старанної роботи студентів як на протязі року, так і в період сесії.

В. КЛЕПКА,
студентка 32 групи математиків.

НАШ календар

Видатний діяч міжнародного робітничого руху

(До 75-річчя з дня народження Г. М. Дімітрова)

Радянський народ, трудящі країн народної демократії, всі прогресивні сили світу відзначають 18-го червня ц. р. 75-річчя з дня народження видатного діяча болгарського і міжнародного робітничого руху, вірного учня Леніна, відомого пропагандиста марксистсько-ленінських ідей Георгія Михайловича Дімітрова.

Г. М. Дімітров — засновник і вождь Болгарської комуністичної партії — народився в робітничій революційній сім'ї, в селі Ковачівці Радомирської околиці.

Велику роль у вихованні і формуванні його революційного світогляду, його політичних ідеалів відіграли твори російських революціонерів-демократів, а також видатного народного поета Болгарії Христо Ботєва.

Ставши на шлях революційної боротьби за життєві інтереси болгарського народу, за перетворення країни в демократичну державу, Г. М. Дімітров поєднує революційно-практичну роботу з глибоким і всебічним вивченням марксистсько-ленінської теорії.

Ще з 1902 року, коли він став членом болгарської робітничої соціал-демократичної партії, поряд з вивченням і поширенням у своїй країні видатних праць засновників теорії наукового комунізму Маркса і Енгельса, продовжувача їх справи, вождя міжнародного робітничого руху В. І. Леніна, Дімітров дбав про створення в Болгарії дійсно марксистської робітничої партії, про поєднання болгарського робітничого руху з марксистсько-ленінською теорією. З моменту організації такої партії він відіграє активну роль в її ідеологічному і політичному житті, в історії болгарського профспілкового руху.

Під впливом Великої Жовтневої соціалістичної революції в Болгарії піднімається на нову, вищу ступінь революційний робітничий рух, в історії якого відіграє виключну роль Болгарська комуністична партія, до керівного органу якої увійшов Г. М. Дімітров.

На протязі всієї тривалої і впертої боротьби болгарських робітників проти буржуазії, її диктатури видатний діяч міжнародного робітничого руху був завжди на чолі трудящих в їх боротьбі за демократію і соціалізм.

Сміливий, мужній, принциповий — таким він залишається в пам'яті болгарських робітників у часи боротьби з фашизмом, коли його в 1933 р. заарештували і викликали на лейпцігський процес у Німеччині.

На цьому процесі Дімітров показав зразки мужньої поведінки і боротьби комуніста проти фашистської диктатури.

У 1934 р. Дімітров був змушений вести боротьбу проти імперіалізму за межами Болгарії. Він бере найактивнішу участь у роботі конгресів Комінтерну, в розгортанні міжнародного робітничого руху. З листопада 1945 року під його безпосереднім керівництвом здійснюється перетворення любимої Болгарії у соціалістичну країну. Свій багатий революційний досвід, свої теоретичні і практичні знання, невичерпну революційну енергію він віддає укріпленню режиму народної демократії в Болгарії, соціалістичним перетворенням у промисловості і сільському господарстві, розвитку культури.

Чимало зусиль віддає Дімітров теоретичному узагальненню досвіду соціалістичного будівництва в країнах народної демократії. В його теоретичних дослідженнях всебічно з'ясовується суть революційних перетворень у країнах народної демократії. Дімітров дає глибоку характеристику режиму народної демократії як державної форми диктатури пролетаріату, розкриває її кінцеву мету, її невідкладні завдання.

Дімітров завжди був послідовним пролетарським інтернаціоналістом, борцем за зміцнення рядів міжнародного робітничого руху. Він був щирим другом Радянського Союзу, радянського народу — будівника комунізму.

І хоч декілька років відділяє нас від того часу, коли перестало битися серце цієї видатної людини, він завжди з нами, наш щирий друг, наш мужній борець за комуністичні ідеали, творець нового суспільства в сонячній Болгарії — країні славних революційних традицій, країні талановитого народу.

В. ПЕРЕДЕРІЙ,
кандидат філософських наук.

Наші подарунки Жовтню

У нашому інституті все більше удосконалюється робота по політехнізації навчання в середній школі. В цьому році вона ведеться під девізом: «Зустрінемо 40-і роковини Великого Жовтня новими успіхами у справі поліпшення підготовки висококваліфікованих вчителів».

Нижче ми публікуємо розповідь про недавно створений в інституті кабінет математики середньої школи.

Після того, як у розпорядження кабінету математики було передано три кімнати, кафедра елементарної математики і методики вирішила в одній з них створити зразковий кабінет математики середньої школи. Більшість приладів у цьому кабінеті виготовлені самими студентами у виробничих майстернях інституту з дроту, картону та скла. Майстерно зроблені, красиво оздоблені, вони привертають увагу простотою виготовлення. Наприклад, вписані та описані кулі робляться із старих електричних ламп або колб.

А придивіться уважно на те, як розміщені ці прилади. Ви не побачите тут і сліду хаотичності: чиїсь дбайливі руки ретельно розсортирували всю цю величезну кількість наочних посібників. Потрібна вам модель для побудови якогось складного перерізу? Окиньте поглядом довгий ряд полиць і на одній з них ви побачите напис: «Перерізи многогранників». На цій полиці напевне знайдеться модель, яка вам потрібна. Може статися, що такої моделі ще немає в кабінеті, тоді зверніться з побажаннями до людини, яка так дбайливо, з такою любов'ю впорядкувала всі ці прилади — до старшого викладача кафедри Ольги Сергіївни Боришполець. Саме про неї, про її невтомну працю хочемо ми розповісти. Дуже велику і надзвичайно корисну роботу зробила Ольга Сергіївна. Впорядкування кабінету показало нам, викладачам, скільки цінних наочних посібників ми маємо. Раніше, коли вони не були розсортировані по темах, ми просто не знали про існування деяких з них. Тепер більшість занять супроводжується наочними приладами, і одразу видно, які моделі ще треба виготовити в наступному році.

Виявилося, що в кабінеті є багато цінних таблиць, на які тепер складено каталог, тому протягом однієї-двох хвилин можна знайти потрібну таблицю. Але Ольга Сергіївна не тільки впорядкувала те, що було, — вона сама відремонтувала велику кількість попсованих приладів і, більше того, вона сама виготовляє нові, оригінальні прилади. Раніше в кабінеті була широко представлена лише наочність по стереометрії і майже зовсім нічого не було по планіметрії. Зараз є вже чимало приладів, і частина їх виготовлена руками Ольги Сергіївни. Тут і трисектор, і інверсор, і прилад для демонстрування симетричних фігур і багато інших.

А подивіться на зовнішній вигляд кабінету! Затишно, світло; привітно зустрічає вас кожний куточок. І цей затишок теж створений руками Ольги Сергіївни. Це вона заслала всі письмові столи білим папером, це вона сама випрала і випрасувала завіси на вікнах. Це вона пофарбувала лаком дерев'яні речі, які раніше мали обдертий, непривабливий вигляд.

Важко перелічити все те хороше, що зробила Ольга Сергіївна. І кожний раз, заходячи до кабінету, вдячним словом згадуєш нашу Ольгу Сергіївну і проникаєшся впевненістю в тому, що, нарешті, ми матимемо зразковий математичний кабінет.

О. С. Боришполець — заслужена вчителька шкіл УРСР. Вона дуже добре знає середню школу в минулому і в сучасному, знає її запити і зуміє організувати кабінет так, щоб він був зразковим.

Л. СЕРГЄЄВА.

Цікава екскурсія

7-го червня академгрупа 2-го курсу факультету мови та літератури провела екскурсію на книжково-журнальну фабрику Головвидаву Міністерства культури УРСР.

Це найбільше поліграфічне підприємство нашої столиці, устатковане найскладнішими машинами, станками, апаратами. Тут наші екскурсанти, під керівництвом інженера-поліграфіста М. М. Швець, ознайомилися з усіма процесами друкування та оформлення книг, журналів, картин, малюнків тощо.

Починаємо з наборного цеху. Робітники високої кваліфікації працюють тут на лінотипах, що набирають і відливають друкований текст у вигляді суцільних металевих рядків, за допомогою яких з особливого картону виготовляють матриці, а в них з металевого сплаву відливають уже стереотипи зворотного зображення для друку. Велику увагу привертає до себе робота цеху гальванопластики, в якому відбуваються складні електролітичні процеси виготовлення гальваностереотипів для друкування різного роду зображень.

На черзі цех друкування. В просторих, світлих приміщеннях ритмічно працюють великі ротаційні машини, в яких папір потоком проходить з рулона між циліндричними формами, що безперервно обертаються. Так здійснюється двосторонній друк.

Далі студенти спостерігають, як машини, керовані робітниками, автоматично ріжуть друкований папір, вальцюють його, складають аркуші в зошити, зшивають їх в книги і, нарешті, красиво оправляють їх в палітурки.

З великим інтересом знайомилися молоді філологи і з роботою фотографічних лабораторій, а також із складними процесами кольорового друку.

На наших очах постає готова книга.

Новий цикл поліграфічного виробництва у всій складності його процесів і операцій пройшов перед нашими студентами. Перед ними відкрилася широка і захоплююча панорама вітчизняної техніки, яка забезпечує нашу радянську науку, школу, нашу соціалістичну культуру друкованою продукцією.

Доцент О. КИРИЧЕНКО.

Ляпунов не витримав...

Так, великий математик не витримав. Самі подумайте: пройшло сто років як він народився, поважають його не тільки математики, але й спеціалісти інших галузей науки, а тут на тобі — читають про нього лекцію (дуже хорошу лекцію прочитав П. Й. Коваль), а математиків зібралось... Вища математика не потрібна, щоб підрахувати, скільки їх зібралось, — достатньо пальців рук і ніг однієї людини. А викладачі фізики... Та навіщо їм слухати лекцію про математика? Аспірантам не цікаво, і студенти не прийшли. А задумано було широко...

Дивився, дивився Олександр Михайлович з портрета, чекав, коли прийдуть ще слухачі, а потім — в самий патетичний момент, коли лектор сказав про те, як високо підніс О. М. Ляпунов математичну науку, — не витримав великий математик і кинувся вниз головою. На підлозі залишилися дрібні шматочки скла і рамка; сам Ляпунов втік. А втім, кажуть, що вже знайшли.

Зараз на факультеті обговорюють проблему великих цвяхів і міцних мотузок — щоб трималися портрети вчених, коли читатимуться про них лекції в порожніх аудиторіях.

ІВАСЬ ЧОБІТЬКО.

В останні хвилини перед екзаменом!

Фото М. Шуряка.

Знайте всі!

НА ДЕРЖАВНИХ ЕКЗАМЕНАХ ОДЕРЖАЛИ ДВІЙКИ ВИПУСКНИКИ: МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОГО ФАКУЛЬТЕТУ — Л. ОЧЕРЕДЬКО ТА Р. ОМЕЛЬЧЕНКО; ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ — В. МАРТИНЮК, Р. МАМЧУР І В. ОХРОМЧУК.

Л. ГРЕКОВ

РАССКАЗ

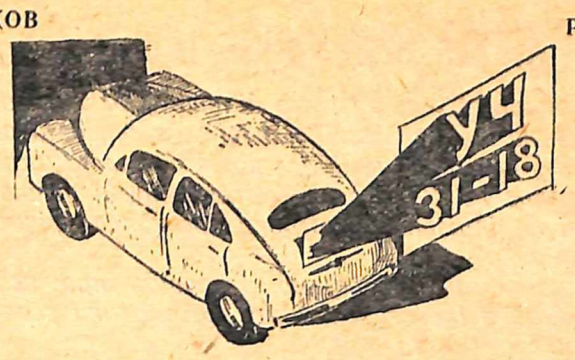

(Продолжение) *

Витенька ездил с ней в рестораны, о которых она раньше не имела представления, и Тане нравилось, что он так уверенно и непринужденно чувствует себя в не знакомой ей обстановке.

Тане доставляло большое удовольствие кататься с Витенькой, когда легкий ветерок освежает лицо, а рядом красивый юноша говорит красивые слова.

Как спокойно, как приятно было у нее на душе, когда одна из рук Витеньки оторвалась от руля и легла ей на плечо. Но вот Виктор свернул на проселочную дорогу и легкие ухабы пробудили ее:

— Куда же мы, Витенька?

— Куда? Сейчас поедем назад — вот только развернусь.

Разворачиваться не пришлось. Неожиданно заскрипели тормоза. Беда! Витенька с недовольной миной выходит из машины и открывает капот. Он уже протянул было руки в глубины мотора, но раздумал — не хотелось пачкаться — и только понимающе сказал: — Д-а-а... Придется ждать утра.

— А как же я? Ведь мне нужно домой. Уже поздно. Что скажет мама?

— Танечка, что же я могу сделать: аппарат поломался!

Рассвет застал молодую пару в несколько ином расположении духа, чем то, которым они были преисполнены вчера: Таня была взволнована и уже трудно было бы уловить на ее лице сияние счастья. Зато Витенька был спокоен, слегка утомлен и холоден с Таней. Отнюдь не ласково он предложил ей занять место в своей «Победе».

Автомобиль быстро понесся, и только сейчас у Тани возникла мысль: действительно ли Витенька предложил ей остаться здесь на ночь из-за того, что сломалась машина?!

Входя в подъезд своего дома, Таня обернулась и окинула взглядом машину и ее хозяина, не зная, возможно, что делает это в последний раз.

...Ехать никуда не хотелось. Идти — тоже. Что же делать? Витенька задумался.

— Позвонить Сергею? Он набирает номер.— Мария Федоровна? Сережа дома? Печально. Извините за беспокойство.

Итак, проблема «Что делать?» оставалась неразрешенной.

— Витенька, мне нужно в магазин. Подвезешь?

— Нет.

— Но тебе нечего делать!

— Конечно. Мне просто неохота.

— Не упрямься. Не пойдет же мама пешком!

— Трамвайчиком, трамвайчиком...

— Ладно, тогда я все расскажу отцу.

— Зачем? Я ведь пошутил. Собирайся.

Дорога была короткой, но опасной и сопровождалась восклицаниями: «Что ты делаешь??» — «Сбавь скорость!» — «Осторожнее!». И пока машина остановилась у магазина готового платья, маме пришлось серьезно пожалеть о том, что не поехала «трамвайчиком». Витенька знал, что у мамы хороший вкус и что ждать ее придется не меньше часа, поэтому он решил и сам заглянуть в магазин.

Он советовал маме, незнакомым дамам, продавцу; причем, его советы отличались неумеренностью и экстравагантностью.

Кто знает, какой бы еще совет сварила витенькина голова, если бы его внимание не привлекла молодая симпатичная продавщица. Это заставило Витеньку изменить курс. Он подошел к ее прилавку и, прицениваясь к вещам, оценивал качества продавщицы. Когда они остались одни, между ними завязалась непринужденная беседа. Некстати мама позвала Витеньку,— ему так не хотелось уходить! — но он успел налету спросить, в котором часу закрывается магазин, и подмигнуть девушке.

* * *

Мама примеряла покупки, а Витенька мечтал. В комнате было уже темно, и по лестнице кто-то поднимался. Мама сразу догадалась, кто это. Витенька поспешил в свою комнату, Ниночка — в свою.

Если сказать, что папа был мрачнее тучи, то этот старый оборот покажется слишком слабым, чтобы выразить его истинное эмоциональное состояние. Папу штормило — он кипел, как разбушевавшийся океан.

— Виктор!

— Я занимаюсь,— донеслось из его комнаты.

Папа открыл дверь и за туманным облаком папиросного дыма различил витенькину голову, выглядывающую из-за баррикады книг (предусмотрительный Витенька успел сделать маскировку!).

— Иди сюда! Сейчас разберемся, как ты и чем занимаешься.

Не предчувствуя ничего хорошего, Витенька повиновался, ощущая на себе взгляд отца. Мама не могла выговорить ни слова, интуиция подсказывала ей, что сейчас будет скандал. Бабушка сложила пальцы, готовая при случае перекреститься, а у Нины выступил холодный пот. Витенька с исключительным хладнокровием выслушал папу, так как думал о том, чтобы все это поскорее кончилось: ему очень хотелось не опоздать к закрытию магазина готового платья.

— Бемоль, папа, бемоль. Ты говоришь, что я не занимаюсь. Но как ты можешь видеть, занимаюсь я или нет, если ты поздно приходишь домой. Да ты и не интересуешься моими занятиями!

— Но из института ясно сказали...

— Ты говоришь: я пропускаю лекции, разъезжаю в машине по ресторанам. Но сегодня я был в институте, и сейчас не в ресторане, а дома.

— А вчера, а позавчера, а каждый день!?

— Ну, вчера...— Витенька замялся.

— Да, ты неизвестно где пропадаешь по ночам с какой-то пьяной компанией.

— Разве Сергей... Какая компания?

— А те два субъекта? Один их вид!

— Можно же тише,— сказала мама.

— Не вмешивайся и не защищай этого хама. Что ты на часы смотришь! Отныне никуда ни шагу! Садись и учи! Я тебя никуда не выпущу, а если так будет продолжаться дальше — заберу машину назад.

— Но ведь это подарок,— Витенька криво улыбнулся.

— Сам знаю, что подарок. Подарок, которого ты не достоин.

— Оставь ты бедного мальчика. В театр опоздаем,— опять вмешалась мама.

— Театр,— по инерции произносил папа.— Какой тут театр! Театр? Ах, да. Совсем забыл,— папа понизил тон.— Запомни то, что я тебе сказал. И не смей никуда выходить. Слышишь?

— Слышу.

Витенька подошел к окну, ожидая, пока родители скроются за углом. Он не стал терять времени. Через минуту он был уже в «Победе», а еще через минуту — мчался по улицам.

А тем временем папа и мама спешили в театр. Уже недалеко и фасад Оперного, осталось перейти улицу. И когда почтенная пара ступила на асфальт, она чуть не была сбита с ног мчавшейся «Победой».

(Окончание в следующем номере).

* Начало см. в №№ 32, 33.

Чи знаєте ви...

В шести кілометрах від Дніпрогесу стоїть красунь-дуб. Йому біля 700 років. Це пам'ятник природи XIII століття. Ще Богдан Хмельницький проводив свої ради під цим дубом. Висота дерева 36 метрів, довжина кола стовбура понад 6 метрів. 5 чоловік з трудом можуть обхватити такий стовбур. Дуб дає щороку до півтонни жолудів.

З ІНОЗЕМНОГО гумору

Лікар: — Чи зможете ви заплатити мені за операцію, якщо взнаєте, що вона для вас конче потрібна?

Пацієнт: — А чи знайдете ви її конче потрібною коли взнаєте, що я не зможу заплатити за операцію?

З ТАДЖИЦЬКОГО фольклору

Виїхавши на мисливство, емір та його візир взяли з собою мудреця. За ними плентався пішки слуга. День був жаркий. Скинувши з себе важкі халати, емір та його візир звалили їх на плечі слуги.

— Дивись,— говорить емір мудрецю,— який у мене витривалий слуга! Адже те, що він несе на плечах,— це повний вантаж осла!

— Навіть більше, Ваша величність,— відповів мудрець.— Це вантаж двох ослів!

ВІДПОВІДЬ НА РЕБУС, ВМІЩЕНИЙ У ПОПЕРЕДНЬОМУ НОМЕРІ НАШОЇ ГАЗЕТИ.

— «Людина — це звучить гордо».— Слова Сатіна з п'єси О. М. Горького «На дні».

Велопробіг Курилівка—Київ

Група учнів Курилівської середньої школи Хмельницького району (Вінницька область) вирішила провести велопробіг по маршруту: село Курилівка — Житомир — Київ.

Цю відстань — у 250 км — ми проїхали за три доби. Учасники пробігу — п'ятеро дев'ятикласників — почувають себе бадьоро.

На маршруті було особливо важко в тих місцях, де відсутня асфальтова дорога. Зустрічний вітер також утруднював рух.

Мета нашого туристського велопробігу — ознайомлення з багатствами рідного краю та з історичними місцями столиці України. Цей велопробіг ми присвячуємо 40-им роковинам Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Л. САВИЦЬКИЙ,
випускник Київського педінституту.

(Екзаменаційна студентська енциклопедія)

(Із записок Кузі Прутьонка)

А.

А трибут — необхідне для студента на екзамені, а саме: ручка (або карандаш), аркуш чистого паперу і голова; для певної частини студентів трошки не так: карандаш (можна дійти і до ручки), аркуш чистого паперу (необов'язково), невеличкі клаптики паперу списаного — так звані шпаргалки (обов'язково), голова участі не бере.

Б.

Боротьба — термін дискусійний. Одні розуміють як боротьба за знання, інші — боротьба за оцінку.

В.

Вимога — варіант слова «боротьба»: викладач вимагає від студента знання, студент від викладача — оцінку.

Г.

Голова — річ, необов'язкова для шляпи і перманенту і необхідна для науки.

Д.

Доба — нестала одиниця часу: в семестрі забагато 6 годин, під час сесії мало 24.

Е.

Елегія — сумна лірика. Особливо популярна під час сесії.

Є.

Єресь — відповідь на екзамені тих, хто активно спав у семестрі і активно працював у передсесійні ночі.

Ж.

Жнива — кожний збирає те, що обробив.

З.

Значить — одно із самих поширених слів у студентському лексиконі. Нічого не значить.

І.

Історія — в студентському житті має тільки неприємне значення, як правило, після провалу на екзамені. Наприклад: історія з математикою, історія з історією і т. п.

Й.

Йота — дуже дрібна величина. Вживається для визначення знань деяких студентів.

К.

Кофе — харчовий продукт. Відходи, що носять назву кофейної гущі, вживаються для гадання перед екзаменами. Годиться ще квітка ромашки, а також вказівні пальці обох рук при заплющених очах.

Л.

Лінія — геометрична фігура. Відрізняються прямі, ламані, криві. Буває ще лінія гнута, або своя. Наприклад, студент Н. гне свою лінію: він все робить без відпочинку — цілий рік без відпочинку гуляє, на сесії без відпочинку вчиться.

М.

Мінус — термін не тільки математичний. В математиці дає будь-який результат, у навчанні — тільки негативний.

Н.

Навіть — підсилювальна частка, з допомогою якої вимірюються надзвичайні знання студентів. Наприклад: він навіть знає, коли народився Пушкін.

О.

Оцінка — предмет першої необхідності.

П.

Пух, перо — елементи студентського заклинання.

Р.

Рятунок — мрія студента: «Хоч би трійку».

С.

Січень — зимовий місяць, але для студентів буває жарко, як і в червні.

Т.

Товар — знання студентів. Під час сесії показують лицем, і іноді виявляється, що у мішку був кіт.

У.

Уже — прислів'я, що випадає на долю щасливця: «Я вже склав». Це краще, ніж: «Я ще не склав».

Ф.

Футбол — річ, про яку не забувають навіть під час екзаменів...

(Записки не закінчені — автор побіг на футбол).

Редактор І. КРУК.

БФ 11531. Адреса редакції: м. Київ, бульвар Шевченка, 22/24, тел. 5-21-21, дод. 43. Друкарня КДПІ, Франка, 44. Зам. 565—1000.